

Sint Stephanuskerk, 20 november 2022

Eeuwigheidszondag

ds. Johan Meijer

gelezen: Maleachi 3: 19-24 en Lucas 21: 5-19

titel: gezien in wat ons ten diepste beweegt

overdenking

*gemeente van onze Heer Jezus Christus,
lieve mensen van God*

Je kent ze wel: symbooltjes bij een programma, een film, een reportage. De symbolen van Kijkwijzer die ons vertellen of er in een programma geweld voorkomt, grove taal, of andere beelden die choquerend kunnen zijn. Rondjes met een leeftijd in, bijvoorbeeld een 12, let op met kinderen tot 12 jaar. Niet geschikt voor al te jeugdige kijkers. Meekijken gewenst.

Het is goed dat kijkwijzer er is: zo word je niet ongewaarschuwd blootgesteld aan beelden die schadelijk kunnen zijn.

In de Bijbel komen we soms teksten tegen die heftige beelden en stevige taal bevatten. Zet je er symbolen bij zoals kijkwijzer dat doet dan kun je zeggen: de teksten bevatten geweld, angst, en er wordt stevige taal gebruikt. Bij sommige teksten mag je er wel bij zetten: let op met alle leeftijden.

Inderdaad: het zijn niet de makkelijkste of meest vriendelijke woorden die we hoorden vanmorgen: een brandende oven, mensen als verschroeide stoppels op een akker waar de hitte over is gegaan: beelden uit Maleachi 3. Lucas 21 spreekt van

een verwoeste tempel, van oorlog en zware aardbevingen, hongersnoden, epidemieën, van mishandeling, van uitlevering door je allernaaste familieleden. Dat liegt er niet om.

Zijn deze teksten wel geschikt voor deze zondag, de dag waarop wij gevoelig zijn omdat wij onze gestorvenen gedenken, de dag waarop er voortbestaanden bij ons te gast zijn, mensen die emotioneel zijn om hun geliefde? Passen bij die gevoeligheid wel zulke heftige beelden?

Dat u, dat jij hier vandaag vandaan gaat met het gevoel dat je nieuwe hoop, kracht hebt ontvangen voor je leven, t is het doel dat ik voor ogen heb. Troost en bemoediging, nieuwe voeding voor je vertrouwen, dat is belangrijk. Maar bij dat alles wil je ook serieus genomen worden in de kerk. Volgens mij nemen de teksten die wij hoorden vanmorgen ons heel serieus, neemt God ons in die woorden uitermate serieus.

Stel dat al onze levenservaringen, de dingen die wij meegemaakt hebben en meemaken en voelen en ervaren eens verfilmd zouden worden of in een verhaal verwerkt: zitten daar niet ook allerlei beelden die nogal schokkend zijn? Ik hoor regelmatig mensen zeggen: als ik alles wat ik meegemaakt heb eens in een boek zou opschrijven, dan werd het een heel dik boek en het zou niet het leukste boek worden.

Daarom houden mensen vaak het diepste dat hen beweegt en bezighoudt voor zich met het idee: laat ik anderen maar niet lastig vallen met mijn ellende, daar zitten ze toch niet op te wachten. Bovendien denken mensen nog al eens dat hun verhaal niet zo welkom is bij anderen, dat een ander je ook gewoon niet begrijpt. Wie een geliefde heeft verloren, kan op een gegeven moment het gevoel krijgen dat de omgeving denkt: nu is het rouwen wel es een keer voorbij. Er zijn steeds minder mensen die vragen hoe het met me gaat en het wordt stiller om me heen. Laat ik maar niet nog een keer zeggen dat ik veel verdriet heb, ze denken vast dat ik zeur. Mensen met een chronische ziekte voelen zich vaak onbegrepen: het is net of ze bang zijn om bij me op bezoek te komen, ze blijven weg. Ook zijn er trauma's in je leven waar je een ander niet mee wilt confronteren. Als ik denk aan militairen die uitgezonden zijn geweest naar uiteenlopende landen en wat die allemaal hebben meegemaakt... dat wil je niet weten, zegt iemand. Iemand die vertelde dat zijn partner dementeert kreeg als reactie, ach wel nee, het is zo'n lieve vrouw, je moet haar niet zo veroordelen. Je moest eens weten, denk je.... Slachtoffers van seksueel misbruik, krijgen nogal eens als reactie dat ze het zelf verzonnen hebben. Zo leeft er heel wat in het verborgene, je hebt het gevoel dat je omgeving liever leuke en luchtige verhalen hoort, succesverhalen. Hippe glossy bladen en flitsende media bevestigen dat beeld: ze spiegelen een leven voor dat gelukkig is, presenteren mooie geslaagde mensen, een leven vol van Happinez, dit soort feelgood profeten verdoezelen vaak de harde keerzijde van het bestaan.

Hebt u, heb jij het gevoel dat je serieus genomen wordt door je omgeving, je medemens, je familie, de gemeente waar je bij hoort. Is er aandacht voor wie je werkelijk bent en is er oog en oor voor wat er allemaal in je omgaat? Is dat misschien iets waar je naar verlangt? Dat je je verhaal eens kwijt kunt, dat je je eindelijk begrepen voelt?

In de teksten van vandaag doorbreekt God het patroon van verdoezelen en wegstoppen van het negatieve, het wegdeneren van onrecht, het ontkennen van misdaden en schendingen van mensenrechten. God noemt man en paard, hij noemt de dingen bij de naam en confronteert ons daarmee. Met heftige beelden en zware taal wil God ons serieus nemen en bemoedigen, en Hij wijst ons ermee op onze verantwoordelijkheid.

Heel de Bijbel door is het God die de dingen klip en klaar bij de naam noemt. Hij begint er zelfs mee, als Hij gaat scheppen in den beginne. God neemt het Woord. God heeft het eerste woord. Hij roept licht en aarde, groen gewas, dieren en de mens: en zij zijn er. Als God het zegt, dan is het er. En God zag dat het goed was.

Maar goed bleef het niet. Daarom moet God ook de slechte dingen bij hun naam noemen, bijvoorbeeld door de mond van profeten. God spreekt over het kwade dat er in de wereld is, het kwaad dat mensen elkaar aandoen. God spreekt over het enorme onrecht dat er is in zijn wereld. Mensen die zich gedragen als ploerten en schenders die hun slachtoffers maken, op een manier die zo haaks staat op de bedoelingen van God Beloofde Land. Die vloeken met de bedoelingen die zijn opgeschreven in Gods grondwet van liefde en barmhartigheid. Daders spreekt God aan op hun gedrag: dit zijn daden die niet in zijn licht mogen leven en die hij veroordeelt. Keer je om naar mijn wet, ga doen wat ik je geboden heb: doe recht aan je naaste.

God benoemt ook het verdriet dat zijn mensen wordt aangedaan. Hij zegt welk onrecht wordt gedaan en wie er het slachtoffer zijn. De armen, de verdrukten, de mensen die door grof geweld verdwenen, de hongerigen, de mensen die gedwongen zijn te buigen en te zwijgen en die aanzien hebben ontbeerd. God roept hen bij name en benoemt wat hun is aangedaan, hij maakt het openbaar, en uiteindelijk, uiteindelijk is er gezegd wat altijd in de doofpot verstopt moest blijven. Dát is openbaring!

Openbaart God zich in klare taal omdat Hij zo'n streng, hard, straffend, toornend karakter heeft? Dat wordt vaak van God gezegd, dat is er van God ook gemaakt in de vorming van tradities. Daarom zijn sommige mensen ook zo bang voor God en raken zij in paniek als zij Hem streng horen spreken over een oordeel. Als we zo naar God zouden gaan kijken, zouden wij vergeten dat zijn karakter uit pure liefde bestaat. Het uitgangspunt van Gods spreken en handelen is zijn eindeloze passie voor de schepping en zijn schepselen die hij zo liefheeft. Je hoeft helemaal niet bang te zijn voor God, want God heeft jou juist enorm lief.

Maar wanneer God ziet dat zijn schepping, dat een schepsel van Hem tekort wordt gedaan, onrecht wordt aangedaan, dan horen wij de keerzijde van diezelfde liefde. Dan kan God niet zwijgen over alles wat er aan schrijnend onrecht gebeurt onder zijn ogen. Hij moet het wel zeggen, want wie anders zou anders opkomen voor het recht van zijn schepselen. Als God boos wordt, is dat om op te komen voor diegenen voorwie niemand opkomt.

God komt voor jou op. God wil heel jouw levensverhaal kennen, omdat jij zijn schepsel bent. God heeft weet van wat er in jou leeft, aan teleurstelling, rouw, angst en boosheid. God kent je trauma's en je zorgen. En die gaan hem zeer aan het hart

en daarom brengt Hij ze in de openbaarheid. Door de profetenmond en door zijn Zoon. In alle eerlijkheid, maar het is wel een schokkende eerlijkheid, en ook een ongemakkelijke waarheid, vertelt Jezus je dat er oorlogen zijn en zullen komen, aardbevingen, gescheurde families, dat je als mens soms met de nek wordt aangekeken en dat je lang niet altijd begrepen wordt. Jezus vertelt dit omdat het de harde werkelijkheid van het bestaan is. Een werkelijkheid die je ook kent in je eigen leven, want daarin zijn er aardverschuivingen en trauma's en is er kanker, sterven er geliefden en begrijpt lang niet iedereen jou. Wat Jezus doet is je duidelijk maken dat Hij in het spoor van zijn Vader weet heeft van wat je meemaakt.

En Jezus vertegenwoordigt deze God in deze wereld met een ongekennde passie bewogen om zijn mensen, en het vooruitzicht van een laatste oordeel. Het onrecht dat zijn vele slachtoffers maakt kan niet ongemerkt onder het tapijt van de wereldgeschiedenis verdwijnen. Er zal recht geschieden en God zal hier garant voor staan: zoals hij het eerste woord had en licht riep, zo zal Hij het laatste woord hebben en rechtspreken op de dag der dagen als de tijden zich tot heil zullen verwijderen voor wie bovenmate lijden.

Wij zijn op weg naar die dag. Wij zien uit naar die dag, die dag als alle leed geleden is. Als ziekte en dood er niet meer zijn. Als zon en maan niet meer nodig zijn. Als wij eindelijk voluit kunnen lachen en juichen en leven.

Heeft het zin om uit te zien naar die dag? Heeft het zin om nog te hopen op gerechtigheid? Heeft het zin om te midden van alle lijden in deze wereld nog op God te vertrouwen? Ja dat heeft het, het heeft zin. De toekomst heeft zin. Want God, die ooit zijn eerste woord gesproken heeft, houdt woord en zal het laatste woord van liefdevol recht spreken over ons allen.

Amen